

POSTMUSEUM UNDER ÅR 1957

Generalpoststyrelsens organisationsavdelning har under året låtit tf byråsekreteraren T. Dittmer granska de olika arbetsuppgifter, som fullgöras vid Postmuseum, i avsikt att dels klarlägga hur arbetet bedrivs och vilka förenklingar eller kompletteringar, som bör göras beträffande arbetsrutinerna, dels ock fastställa antalet befattningar i olika tjänsteställningar.

Resultatet av undersökningen redovisades i en i oktober avlämnad redogörelse med bilagor. Generalpoststyrelsen hade vid årets utgång ännu icke tagit ställning till de i redogörelsen framförda förslagen.

Postmuseinämnden

Ledamöter av Postmuseinämnden: överintendenten N.-F. Antoni, ordförande, förste intendenten fil dr B. S. Bengtsson, tekn dr R.-B. Ek-lund, fil dr G. Menzinsky, intendenten J. G. H. Stenerudh, sekreterare, och byråsekreteraren K. H. Wicksell.

Menzinsky avgick på egen begäran såsom ledamot av Postmuseinämnden med utgången av år 1957. Under de sex år han verkat inom nämnden har han på olika sätt mycket aktivt arbetat för Postmuseums utveckling. Ett resultat av hans initiativ är att specialsamlingar av frimärken från de nordiska länderna komma att permanent utställas i ett särskilt rum inom frimärksavdelningen, »Norden-rummet».

Under året har hållits två sammanträden. På förslag av nämnden har bl. a. arbetet med omordning och komplettering av civilingenjör N. Gellerstedts donation av frimärken från de nordiska länderna igång-

satts, greve P. A. Sparres originalteckning till 1862 års lejonmärken av Generalpoststyrelsen deponerats i Postmuseum samt åt konstnären Stig-Åke Möller uppdragits att utarbета lämplig bild till en ny datumstämpel för museet.

Slutligen har den av Generalpoststyrelsens organisationsavdelning avgivna redogörelsen för arbetsuppgifter och personaluppsättning vid Postmuseum diskuterats vid ett sammanträde den 20 december. Då nämnden ansåg sig icke kunna ta ställning till de många frågorna i utredningen vid endast ett sammanträde uppskötts ärendets vidare behandling till ett sammanträde i början av 1958.

Personal

Föreståndare för museet var intendenten J. G. H. Stenerudh. Vid den historiska avdelningen tjänstgjorde som amanuens fil kand Skans N. T. Nilsson och vid den filatelistiska avdelningen som föreståndarens närmaste biträde överpostexpeditören N. Ingegerd Holmberg.

Det filatelistiska biblioteket förestods fr. o. m. den 1 februari av t. f. överpostexpeditören Majken V. Cederberg-Olsson.

Kontorsbiträde var Britt-Karin Burman, f. Östman.

Som vaktmästare vid museet tjänstgjorde brevbäraren N. O. Svensson.

Ordinarie städerskor voro fröken Elsa Olsson och fru Elsa Sjöblom.

Brevbäraren K. Y. Hellström, Stockholm 6, uppehöll en tillfällig postiljonsbefattning i Ca 11 under tiden 1/1—30/6 samt under återstående del av året en tillfällig förste postiljonsbefattning. Han fullgjorde fotograferingsuppdrag dels åt museet, dels åt olika avdelningar inom Generalpoststyrelsen. Fotograferingen åt museet innefattade främst föremålsfotografering för museets föremålsregister.

Kontorsbiträdet Birgitta A. L. Nyberg — ordinarie fr. o. m. den 1 april — biträdde vid ommonteringen av utländska frimärken samt utförde olika renskrivningsarbeten.

Sedan direktören Nils Strandell med januari månads utgång frånträdde föreståndarskapet för det filatelistiska biblioteket har han sysslat med genomgång och ordnande av civilingenjör Nils Gellerstedts donation av frimärken från de nordiska länderna.

Direktören Votele Org ledde ommonteringen av de utländska frimärkssamlingarna.

Postiljonen P. O. L. Nilsson tjänstgjorde vid museet under hela året liksom extra ordinarie brevbäraren Alice M. Bellsjö och kontorsbiträdet Gurli Carlsson. Nilsson sysslade huvudsakligen med montering av fotografier och tidningsklipp, Bellsjö med omsortering av olika samlingar av brevomslag m. m. medan Carlssons huvudsysselsättning varit maskinskrivning av text till museets fotoarkiv.

Extra ordinarie reparatören P. W. Lindström var i tjänst vid museet t. o. m. den 29 mars. Han ombesörjde en del smärre reparationsarbeten.

Fr. o. m. den 2 december tjänstgjorde brevbärförmannen O. E. G. Lindeberg, Stockholm 6, tillfälligt vid museet. Hans främsta arbetsuppgift var komplettering av personalregistret till materialet från museets minnesinsamling 1955.

Under museets öppethållande anlätades extra personal för vakt-hållningen.

Historiska samlingarna

Såsom deposition för utställande i Postmuseum överlämnade Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien den 27 augusti till Kungl. Generalpoststyrelsen en kopparplåt med av Hieronymus Nützel år 1595 graverade bricker för postförare. Föremålet har inplacerats i de permanenta samlingarna i Centralhallen å nedre botten.

Från postexpeditionen i Hällefors har till museet levererats en postdisk från 1800-talets senare tid.

På Stockholms stads bokauktionskammare förvärvades äldre tryck med postal anknytning och en del äldre originalbrev. Grafisk konst med postala motiv inköptes i svenska och utländska antikvariat.

Frankoteckenssamlingarna

Under året har nymonteringen och den kompletterande monteringen av nyinkomna märken till museets generalsamling av frimärken avslutats för nedanstående områden:

	Antal blad	Antal monterade frimärken	Antal frimärken som fattas
<i>Europa</i>	4.234	38.239	5.652
<i>Afrika</i>	1.679	17.461	3.458
<i>Amerika:</i>			
<i>Nord-</i>	243	2.022	421
<i>Syd-</i>	1.338	8.955	4.387
<i>Australien</i>	436	3.801	1.132
	<hr/> 7.930	<hr/> 70.478	<hr/> 15.050

Nymonteringen av samlingarna från Centralamerika har fortsatt under året varjämte nymontering av samlingarna från Asien har påbörjats.

Monteringsarbetet har letts av direktör V. Org, vilken även upprättat mankolistorna. Monteringsarbetet har utförts av kontorsbiträdet Britt Burman (Europa och Australien) och kontorsbiträdet Birgitta A. L. Nyberg (Afrika och Nord- och Sydamerika). Burman har fortsatt monteringen av Centralamerika och Nyberg har påbörjat monteringen av Asien.

T. f. överpostexpeditör Majken Cederberg-Olsson har författat texter till de kompletterande monteringarna av Europa-samlingarna. Artisten G. Westenberg har försett albumbladen för samlingarna med utom-europeiska frimärken med texter.

Direktör N. Strandell har slutfört ordnandet och kompletteringen av de i N. Gellerstedts donation ingående frimärkena från Norge. Motsvarande arbete med Danmarks frimärken har påbörjats.

Filatelistiska biblioteket

Antalet besökande i biblioteket var 302. För hemlån rekvirerades 616 böcker. Motsvarande siffror föregående år var 482 resp. 368.

Under året sammanställdes och stencilerades två förteckningar över nyförvärv till biblioteket, vilka utsändes till filatelistiska sammanlutningar, filatelistiska tidskrifter och enskilda filatelister inom landet.

Museet prenumererade på in- och utländska filatelistiska tidskrifter till ett sammanlagt belopp av 509 kronor 13 öre. Litteratur inköptes till ett sammanlagt belopp av 2.388 kronor 73 öre, därav filatelistisk litteratur för 1.860 kronor 53 öre.

Utställningar

1. I P O S T M U S E U M

Israels legation i Stockholm anordnade i museet en utställning omfattande frimärken, bokkonst och annan grafisk konst m. m. av israeliska konstnärer. Utställningen var öppen dagligen under tiden 3—12 maj. En tillfällig kassaexpedition med särskild datumstämpel var under utställningstiden i funktion i museet.

I rummen för tillfälliga utställningar visade museet ur Lagerlöfs donationssamlingar följande länders frimärken: Holland, Kyrkostaten, Labuan och Siam. Vidare visades, ur museets generalsamling, Nordamerikas frimärken samt en intendent Arvid Swärd tillhörig samling s. k. kraschpost.

2. I vilka Postmuseum deltagit

Inom landet:

En utställning i anledning av Östersunds Filatelistförenings 30-årsjubileum, Östersund, den 9 och 10 mars.

En utställning i anledning av Enköpings Filatelistförenings 10-årsjubileum, Enköping, den 20—27 oktober.

En av Västerås Filatelistförening anordnad utställning, Västerås, den 21—25 november.

I utlandet:

DIJUPEX, Philatelic Society of India's jubileumsutställning i Bombay, den 6—9 mars.

BYPEX, nationell frimärksutställning, Ottawa, den 2—4 maj.

TABIL, internationell frimärksutställning, Tel Aviv, den 17—23 september.

Internationell posthistorisk utställning i Salzomaggiore Terme, Italien, den 12—14 oktober.

Sammankomster och föredrag i museet

Föreningen Postmusei Vänner hade sitt årsmöte i museet den 26 mars. Intendenten P. L. G. Heurgren höll ett föredrag betitlat »Svensk fältpost i krig», varefter visades den norska filmen »Frimerket jubilerer».

I samband med öppnandet av Israel-utställningen arrangerade Israels minister i Stockholm, H. E. Chaim Yakil, den 3 maj i museet en mottagning med anledning av Israels 9-årsdag som självständig stat.

Donationer och gåvor

Ingenjör Åke Jönsson, Hälsingborg, donerade svartavdrag av gravyrer och klichéer till skilling banco-märken och 1958 års vapenmärken samt till 1862 års lejontypsmärken och märken för lokalbrev.

I övrigt berikades museets olika samlingar genom gåvor från ett 100-tal enskilda personer, företag och institutioner. Nordiska museet skänkte en större samling äldre filatelistisk litteratur: 47 årgångar in- och utländska tidskrifter från åren 1874—97, 27 utländska handböcker från åren 1877—93 och 20 utländska kataloger från åren 1880—1919. — Ingenjören Bengt Örne och teckningsläraren Arvid Örne, Stockholm, skänkte en större samling hyllningsadresser, studentmössa och doktorshatt m. m. som tillhört deras framlidne fader, generaldirektör Anders Örne. — Fru Ellen A.-S. Olsén, Stockholm, skänkte en samling personlig korrespondens och andra dokument, fotografier, litteratur m. m. som tillhört framlidne sekreteraren i Kungl. Generalpoststyrelsen Victor Flodman. — Överkontrollören Gillis Schreiber, Stockholm, skänkte en s. k. vapenbricka för »Post bud» från 1700-talets förra hälft.

Donationsmedel

De Postmuseum tillhöriga d'Orchimontska och Sundstedtska fonderna uppgingo den 30 juni till 3844 kronor 93 öre resp. 9574 kronor 54 öre.

Reklam

En sedan flera år tillbaka planerad folder rörande museet färdigställdes under året liksom en ny museiaffisch. Båda trycksakerna framställdes av postverkets tryckeri. För den konstnärliga utformningen svarade artisten Martin Gavler.

Museifoldern distribuerades vid höstterminens början via överlärary-expeditionerna till samtliga lärare vid Stockholms folkskolor.

Öppethållande

Museet hölls öppet för allmänheten söndagar kl 13—16, helgfria onsdagar kl 13—15 och helgfria torsdagar kl 19—21.

Museets filatelistiska bibliotek var tillgängligt för allmänheten onsdagar kl 13—15 samt — undantagandes sommarmånaderna juni—augusti — torsdagar kl 19—21. Museets besöksiffra för året var 15.506.